

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

الموجز فی اصول الفقه

مطلق و مقید

جلسه ۳۳

استاد وافی

الفصل الاول: تعريف المطلق

تعريف مشهور: ما دل على شائع في جنسه

اشكال: ظاهر تعريف اين را مير ساند كه اطلاق و تقييد بر نفس لفظ عارض مي شوند با قطع نظر از حكم كه اين نوع بحث مناسب بحث هاي ادبي است و اصولي بايد مطلق و مقيد را به لحاظ تعلق حكم به موضوع تعريف كند، به اين صورت كه:

المطلق: عباره عن كون اللفظ بما له من المعنى، تمام الموضوع للحكم، بلالفاظ حيشه اخرى .

يا به عبارت ديگر: إن الاطلاق و التقييد وصفان عارضان للموضوع باعتبار تعلق الحكم باللفظ، فلو كان

اللفظ في مقام الموضوعيه مرسلا عن القيد و الحيشه الزائده، كان مطلقا و الا كان مقيدا.

از آنچه كه گفتيم چند نکته بدست مي آيد:

۱- شرط نيست كه مطلق ما حتما مفهوم كلي باشد، بلكه جزئي حقيقي كه مرسل از قيد به حالت است

نيز مي تواند مطلق باشد.

۲- اطلاق و تقييد از امور اضافي هستند.

۳- از تعريف مشهور فهميده مي شود كه اطلاق از مديليل لفظيه است ولي حقيقت اين است كه از مديليل

عقليه است.

۴- زماني كه حقيقت اطلاق به معنای بودن لفظ تمام موضوع باشد، بدون شرط اينكه موضوع اسم جنس

يا نكره يا معرفه به ال باشد، پس ما نيازي به بحث از حقايق اين اسماء نداريم.

در رساله محبب الزمان صادق علیه السلام

الفصل الثاني: الفاظ المطلق

۱- اسم جنس:

رأى شایع قبل از سلطان العلماء: اسم جنس وضع شده برای ماهیت همراه با قید اطلاق.

رأى شایع بعد از سلطان العلماء: اسم جنس وضع شده برای ماهیت بدون هیچ قیدی حتی اطلاق. ImamSadiq.tv

۲- علم جنس:

اسم هایی که مترادف أسماء أجناس هستند ولی با آنها معامله معرفه می شود.

۳- المعرف بالالف و اللام: مراد الف و لام جنس است.

۴- النکره: اصولیون اختلاف نظر دارند که آیا نکره وضع شده است برای مفرد مردد بین افراد یا وضع

شده برای طبیعت مقید به وحدت؟

نظر دوم صحیح است، زیرا نکره یعنی اسم جنسی که تنوین بر آن داخل شده و اسم جنس دلالت بر

طبیعت و تنوین دلالت بر وحدت دارد. ImamSadiq.tv